

Felelős szerkesztő:
MURANYI JÓZSEF.

Főmunkatárs:
HERBOLY FERENC.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kassa, Kossuth-utca 16.

Fiókiadóhivatal:
Kassa, Fő-u. 45. (Breitner
papírkereskedés).

Telefonszám: 150.

NAPLÓ

KASSAI FÜGGETLEN NAPILAP.

Vidéki szerkesztőségek és
kiadóhivatalok:
Sárosvárm.: Eperjes, Bártfa
Szepesvárm.: Lőcse, Igló.

Előfizetési árak:
Egy évre . . . 14 K — f.
Fél évre . . . 7 K — f.
Negyedévre . . . 3 K 50 f.

Vidéki előfizetőknek havonta
50 fill. bélyegköltéssel több.

Megjelenik mindennap
delután 5 órakor.

Abauj-Torna vármegye rendkívüli közgyűlése.

— A „Napló” tudósítójától. —

Kassa, aug. 16.

Abauj-Torna vármegye törvényhatósági bizottsága hétfő délután 4 órakor dr. Rakouszky Endre alispán elnöklete alatt rendkívüli közgyűlést tartott. A vármegyeház nagyterme zsúfolásig megtelt hazafias közönséggel.

A közgyűlést az elnöklő alispán rövid megnyitó beszéde után Klotild főhercegnő köszönő iratának felolvasása vezette. József királyi herceg özvegye meleg szavakban köszönte meg a törvényhatóság részvétét.

Ezután dr. Puky Endre főjegyző felolvasta báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter intő szövegét, amelyet Abauj-Torna vármegye közönségéhez küldött.

Utána Hammersberg László országgyűlési képviselő a következő határozati javaslatot olvassa fel:

Annak teljes tudatában, hogy elhatározásait és cselekedeteit a hazaszeretet, az alkotmányhoz való hűség és a törvényességhez való szigorú ragaszkodás irányítja, kijelenti a vármegye közönsége, hogy a jelenlegi tényleges kormányt, mint amelynek már pusztán létezése is homlokegyenest ellenkezik alkotmányosságunk egyik lényeges alaptörvényével az 1848. évi III-ik t.-cikkkel, s amelynek intézkedéseiben aggodalommal nélkülözi a törvényességet s alkotmányosságot — egyáltalán nem ismeri el illetékesnek arra, hogy a vármegye közönségének a törvényességhez s alkotmányhoz való ragaszkodást illetőleg oktatást adjon.

Ezen okból a vármegye közönsége a jelenlegi tényleges kormányt idezett leirata fölött napirendre tér és azt irattárba helyezni rendeli.

A közgyűlés az indítványt viharos lelkesedéssel egyhangulag elfogadta.

Majd felolvastatott Kristóffy belügyminiszternek július 31-én kelt leirata, melylyel a vármegye június 27-én tartott közgyűlésének és július 14-én tartott rendkívüli közgyűlésének ellentétét kimondó határozatát a pénzügyi és honvédelmi miniszterekkel egyetértőleg megsemmisítették mondja ki.

Szalay László orsz. képviselő terjedelmes indítványt nyújtott be, amely főbb vonásokban a következő:

Abauj-Torna vármegye közönsége az országgyűlés mindkét Házának bizalmatlansági nyilatkozata után alkotmányos, felelős és parlamentáris kormányt nem tekint a jelenlegi kormányt, mivel a képviselőház törvényellenes elnapolásával önmaga nyújtott bizonyosságot arról, hogy a felelősséget kijátszva, megkerüli és a nemzeti akarattal szembe helyezkedve, a parlament ellenére s alkotmányos törvényeink megsértésével kormányoz. Már ez okból sem ismerheti el a vármegye a kormányt azon jogát, hogy a törvényes kormányokat megillető jogokat gyakorolhassa s az 1886. évi 21. t.-c. 10. §-ára hivatkozva közgyűlési határozatát felülbírálat alá vehesse. De még kevésbé tekintheti illetékesnek arra, hogy az országgyűlés által meg nem szavazott adók behajtásának és a meg nem ajánlott ujoncok állításának megtagadását bírálata tárgyává tegye. Mert törvényeink e tekintetben (1886. 21. t.-c. 10. §. 20. §.) ellenállási joggal ruházzák fel a törvényhatóságokat s ezen jog

gyakorlását nem tették függővé a kormányt tetszésétől s képtelenség feltételezni azt, hogy ilyen tárgyú határozatait a vármegyének saját céljai érdekében lehetetlenné teheti a kormány. A törvényhatóság ilyen határozata tehát nem függ a kormány jóváhagyásától s joghatálya ott kezdődik, hogy valóban az országgyűlés által meg nem szavazott adóra és meg nem ajánlott ujoncra vonatkozik.

Már pedig a jelenlegi kormány maga is elismeri, hogy költségvetési és ujoncmegajánlási törvény hiányában adói és ujoncot kérni jogosultsággal nem bír, s tény, hogy az országgyűlés bizalmát sem bírja, a közjövödelmek felhasználásától s ujoncszedéstől általa eltiltatott s ugyancsak az országgyűlés által figyelmeztetve lettek a vármegyék alkotmányvédő kötelességük gyakorlására, tehát a törvényhatóság ellenállásának előfeltételei nyilvánvalók. Minthogy az 1635. évi 88. t.-cikk és az 1681. évi 12. t.-cikk által hatályában fentartott s megújított 1504. évi 1. t.-cikk az országgyűlés által meg nem szavazott adó beszedését tilalmazza, minthogy az 1790. 91. évi 19. t.-cikk kimondja, hogy királyi önkény által bárminemű pénzbéli vagy természetbeni avagy ujoncbeli segélyek szabad ajánlat ürügye alatt vagy más cím mellett sem fognak szorgalmaztatni; minthogy az 1867. évi X. t.-c. szerint az állami költségvetés a törvényhozás által állapítandó meg s az 1867. évi XII. t.-c. hasonló rendelkezést tartalmaz, mindezekből kitűnik, hogy a kormányt az önkéntes adók és önkéntes ujoncok kérdésében elfoglalt álláspontja a törvények rendelkezésével, az alkotmányos rend és felfogással, valamint az 1886. évi 21. t.-cikk 20. §-ával ellenkezik s annak a törvények szándékos félremagyarázásával való indokai komoly figyelmet nem érdemelnek, annál kevésbé, mert törvényes felhatalmazás nélkül adót nem szedhet s az önkéntes ujoncok felvétele pedig az ujoncmegajánlás jogának kijátszása volna.

Abauj-Tornavármegye az állami közjövödelmet képező bor- és hufogyasztási adó beszedésének eltiltását is kimondván, hasonlólag törvényes alapon kimondott határozatnak tekintendő, mely a kormány jóváhagyásától független s meg nem támadható.

Mindezek alapján s tekintettel még arra, hogy az 1790. 91. évi XII. t.-c. világos rendelkezései szerint Magyarországot, mint alkotmányos államot, rendeletekkel vagy pántensekkel kormányozni nem szabad, Abauj-Torna vármegye közönsége szigorúan ragaszkodván a törvényekben biztosított alkotmányos jogaihoz, hűségesen követvén ősi tradícióit s hivatkozva már az 1903. évi 517 k. gy. sz. alatt hozott határozatára, Kristóffy József belügyminiszternek 1905. 73472. II. a) sz. alatt kelt azon leiratát, a melyben az 1905. évi 322. és 410. számú közgyűlési határozatokat az önkéntesen fizetett adók elfogadása és az önkéntesen jelentkezett ujoncok kiállítása s a községek által beszedett bor- és hufogyasztási adók beszedésének megtagadására vonatkozó rendelkezéseit megsemmisíteni kívánja, tudomásul nem veszi, joghatálylyal bírónak nem tekintheti, hanem a most idezett törvényesség szempontjából meg nem támadható közgyűlési határozatokat továbbra is változatlanul érvényben tartva, azoknak végrehajtását tisztviselőinek és a községi előjáróknak újabban is meghagyja és kötelességévé teszi.

Szalay László indítványát a közgyűlés egyhangulag elfogadta s elhatározta, hogy hasonló irányban leendő állásfoglalás céljából a többi törvényhatóságoknak megküldi.

Ezután felolvasták Bihar honvédelmi miniszter rendeletét a katonai behívójegyeknek a csendőrség által való kézbesítését illetőleg.

Ferdinandy Béla dr. országgyűlési képviselő indítványára a közgyűlés kimondotta, hogy a vármegye közgyűlése ez ellen a rendelet ellen ünnepélyesen óvást emel, annak végrehajtása és érvényessége ellen tiltakozik s ezennel elhatározza, hogy annak kiadása miatt feliratot intéz az országgyűléshez, melyben az országgyűlést, mint a nemzet törvényes képviselőjét arra kéri, hogy Bihar Ferenc honvédelmi minisztert, aki a fennálló törvények rendelkezéseit és a személyes szabadságot megsértette, az 1848. évi III. t.-cikk 32-ik §-ának a) pontja alapján helyezze vád alá.

Ezután a közgyűlés elhatározta, hogy a vármegye közönségéhez felhívást intéz, hogy az adófizetők önként fizessék be adójukat a kassai Jézálogbankba. Az így befizetett összegből fogják az esetleg felfüggesztett megyei tisztviselőket fizetni. Az utalványozás jogát a 30-as bizottság elnökére, Szalay Lászlóra ruházták. Az állami rend helyreállítása után a bank 3 és fél százalékos kamattal a pénzt visszafizeti, esetleg a befizetők kívánságára az állami adójuk törlesztésére fordítja. A felhívást megveszerte publikálni fogják.

Vasuti szerencsétlenség Kidas-Némethiben.

(öt sebesült, egy halott.)

— A „Napló” tudósítójától. —

Kassa, aug. 16.

Az idei nyár különösen bővelkedik vasuti katasztrófákban. Ideges korunk a vonat rohanó sebességével sincs megelégedve, drága az idő s hajszojlik, mintha szárnyuk volna az óriási szörnyeteknek. Alig, hogy elrobog a vaspályán az egyik vonat, kergeti nyomát a másik, ember vagy állat kerüljön utjába, nincs ideje megállni és frissen kiömlött vér jelzi a gyorsaság árát. A nyári menetrend megszaporodott vonatjaival megszaporodtak a vasuti szerencsétlenségek is. A fürdőbe siető publikum az idő minden percét ki akarja aknázni. A mai kor embere csak igen kevésre szabhatja pihenő idejét, amit a létérti küzdelemből kiszakíthat elfáradt testének üdítésére, abból a legkevesebbet akar a vonaton eltölteni. Ha csak a néhány év előtti menetrendeket nézzük, a vonatok menetgyorsasága hihetetlenül fokozódott. És ez így van jól. A technika vívmányait latba kell vetni, mert az idő valóban legdrágább kincsünk. Csakhogy a technikai haladással lépést kell, hogy tartson az emberek élete oltalmazására alkalmazott találmányok életbe léptetése is. A veszedelem fokozódásával a védekezés se maradhat a régiiben. A veszedelem pedig a gyorsaságban rejlik.

Itt az ideje, a sínárokat bepirosító embervér követeli, hogy a vasutak menetsebessége mellett a szerencsétlenségek elke-

rülésére alkalmas reformokat eszeljenek ki. Az átfutó gyorsvonatokat az állomás kikerülésével vagy mondjuk a kiszállás és beszállás terrénumától távolabb kell vezetni — és a leggyorsabb módon elhárítanak annyi katasztrófát.

Tegnap délután Hidas Némethiben történt nagy vasuti szerencsétlenség. A Kassabudapesti vonalon a délutáni személyvonat 2 óra 29 perckor indult el Miskolcra s 4 óra 18 perckor érkezett Hidas Némethibe. A kiszállás pillanatában, mikor több utas tartózkodott a pályán nagy sebességgel berobogott a Miskolcra 2 óra 41 perckor induló gyorsvonat. Többeknek sikerült a sinekről elugrani, hat embert azonban a gyorsvonat elütött. Egy asszony azonnal meghalt. A mozdony kerekai alá került s a gép darabokra szakgatta. Kiséte még nincs megállapítva. Kádár miskolci nyugalmazott utbiztos szintén a vonat alá került és fején, lábán életveszélyes sérülést szenvedett. Halálukra vitték s miskolci kórházba utközben meg is halt. Feleséget és több gyermeket hagyott maga után. A katasztrófa többi áldozatai egész életükre nyomorékok maradnak. A szerencsétlenséget rossz váltóállítás idézte elő.

Sidoli circus Kassán.

(Ponyvaváros az Erzsébet-téren.)

— A Napló tudósítójától. —

Kassa, aug. 16.

A nagy attrakcióknak rendesen nagy a publikuma. A modern ember vérebe való, hogy szeret bámulattal adózni megszokott életkörén kívül eső nagystilű vállalkozásoknak s ezek közé tartozik a cirkusz is a maga külön érdekes világával. A figyelmes szemlélődő hálás tanulmányt találhatott volna tegnap a Erzsébet-téri nagy tömegben, mely naphosszat lázas izgatottsággal leste a cirkusz érkezését. Barnum szédületes gyorsaságu munkáshada az építkezés mintaszertű szervezetével megcsinálta a nagy cirkuszok jövetelének reklámját, nem csoda, hogy oly sokan lesték a Sidoli cirkusz érkezését is, mert még délután két órakor mindössze néhány társzékér jelezte, hogy itt ma este óriási ponyvasátor alatt a világ egyik legnagyobb cirkusza fog előadást tartani.

Hétfőn este Sidoli még Debrecenben játszott, éjszaka széjjel szedték sátrát s reggel külön vonaton indult Kassa felé. Negyvenkét vaggont foglalt el a cirkusz holmija a lovakkal együtt. Déli 11 órakor kellett volna Kassára érkezniök, de a debreceni tüzetvezetés főhivatalnoka, ki a vonathoz volt rendelve, utközben többször megállította a vonatot s folyton kifogást emelt a vagonirozás ellen. Ez okozta, hogy a különvonat két órai késéssel érkezett be Kassára. Három óra volt, mikor kötelekkel a ponyvasátor két óriási faárbócat felhúzták s egy óra mulva már óriási ponyvasátor meredt a térségen. A cirkusz belső berendezésén is lázasan dolgoztak s fél öt órától 8-ig sikerült is az összes ülőhelyeket felállítaniok s egy oldalon a karzatot megépíteni. Félkilenc órakor pedig már megtarthatták az előadást. A cirkuszt, amelynek műsora első-

rangu, valósággal megostromolta a publikum s a mi hely kapható volt, azt mind megvásárolták. A lóidomítás valóságos csodáit mutatja be Sidoli Cäsar igazgató, ki az estén hatalmas babérkoszorút is kapott tisztelőitől. A lovasok, lovárnök és a többi attrakció mind rászolgál a publikum fokozott érdeklődésére.

Zongorás kisasszonyok.

Kassa, augusztus 14.

Mindenben kerestük a magyarokat, föl-ékesítjük magunkat magyar szalagokkal és abban, amiben legjobban lehet és kell, óvatosan kerüljük a magyar jelleget, sőt egyenesen le is nézzük, t. i. a zene terén.

Sirva vigad a magyar, örömet, bűjät nótába önti, de csak közmondásban. Mert, hogy ez valójában így volna, ne merje senki se állítani. Nagyon kevés az eredeti magyar zenetermek s ami kicsiny van, azt sem becsüljük meg kellőképpen. Mindenki, aki csak valamit konyit a zenéhez, idegen darabokat játszik legszívesebben. Manap alig van már leány, ki nem tudna zongorázni, vagy cimbalmozni s ha művészetét ragyogtatni akarja, előveszi a trillalla, hopszassa darabokat, azokat leveri s jóleső nyugalommal és benső megelégedéssel konstatalja, hogy „klasszikus“ darabokat játszott.

Mi az a klasszikus darab? Ezt a zongorás kisasszonyoknak legnagyobb része nemcsak nem tudja, de még halvány sejtelmé sincs róla. Klasszikusnak nevezik azt, ami nem magyar. Már pedig a klasszicizmus a legszebb változatokat tételezi föl úgy melódiaiban, mint a kíséretben. A szerkezet adja meg a darabnak klasszicizmusát és nem a taktus. Ez utóbbi csak fajilag különböztet, nem pedig érdemileg. Igen ám, csakhogy a mi kisasszonyainknak mind elméletileg, mind gyakorlatilag sokkal könnyebb az idegen darab, mint a magyar, azonfelül meg nagyobbbrészt bevándorlott zenészektől tanulnak, nem csoda hát, ha ezek az urak a könnyebbet keresik, meg a saját nemzetbeli darabjaikat a magyar elé helyezik és épen ezért ráfogják, hogy az övék klasszikus, a miénk meg nem. A klímperozó kisasszonyok családjaikkal és imádóikkal és inkább ezeket kedveltek meg, mert jobban is tudják a könnyebb darabokat játszani, a táncok között meg csak egy van általánosságban használatban, t. i. a csárdás. Többet játszhatnak minden mást, mint magyart.

Az igazi magyar zene a legszebbek, de egyuttal a legnehezebbek egyike is, alig van nemcsak női, de férfi zenész az országban, aki értené, vagy játszani tudná a magyar darabokat, szerezni meg pláne, alig tud egy-kettő. Nem is igen török-marják utána magukat zenészeink, hisz nincs vérökben és fejökben a magyar zene iránt semmi érzék sem. A dalos-egyesületek karmesterei, az iskolák ének- és zenetanárai nagyrészt idegen származásu emberek, kik határozott ellenségei a magyar zenének, ezek azután a lehető legnyomoruságosabban adatják elő a magyar zenei termékeket, csufot úznek nemzeti zenéinkből és mégis nemcsak megtűrjük, hanem keressük is őket.

Igy azután soha sem emelhetjük a magyar zenét arra a magaslatra, melyet megérdemel, idegen emberekkel és klímperozó kisasszonyokkal pofoztatjuk azt az egy pár darabot, amink van, természetes tehát, hogy nem is tehetünk szert „klasszikus“ magyar darabokra.

Műveljük a nemzeti zenét, azokat a német és cseh muzsikásokat pedig küldjük vissza oda, ahonnan jöttek.

LEGUJABB.

— Távirati és telefonhírek. —

Fejérváry Ischlben.

Budapest, aug. 16. (S. tud. táv.) Ma délután 4 órakor minisztertanács lesz. Utána Fejérváry Ischlbe megy, hol referálni fog a királynak a helyzetéről. A kormányban tényleg differenciák merültek fel, azonban pusztán egy miniszterrel, György Endrével szemben merültek fel eltérések és pedig György Endrére megnehezített Fejérváry, ki emiatt nem marad bent a kabinetben a jövő hó 15-én tul.

Az angol király látogatása.

Budapest, aug. 16. (Saj. tud. táv.) Az angol király ma 12 óra 7 perckor érkezik Ischlbe. Edwárd király nem fogja meglátogatni a kumberlandi herceget, mint tervbe volt véve, hanem a herceg és családja kimennek a pályaudvarra. Ferenc József Edwárdal a vonaton másfél óráig tanácskozott.

Beniczky felfüggesztése.

Budapest, aug. 16. (Saj. tud. táv.) Egy déli lap azt a hirt közli, hogy a legközelebbi órákban, de mindenestre még szombat előtt a belügyminiszter Beniczky Lajost, Pestmegye alispánját, felfüggeszti állásától. Helyét egy kormánybiztos fogja elfoglalni.

Szachalin megszállása.

Tókió, augusztus 16. (Saj. tud. t.) Tókióból jelentik, hogy Szachalin megszállását hivatalosan publikálták. A japán tisztok kijelentették, hogy korai volna azt hinni, hogy Kóreat és Mandzsuriát illetőleg végleges megállapodás jött volna létre.

A főpolgármester jelentése.

Budapest, aug. 16. (Saj. t. táv.) Márkus József főpolgármester ma terjesztette fel a polgármester választását a belügyminiszternek.

HIREK.

— Személyi hír. Dr. Fischer-Colbrie Ágost kassai koadjutor-püspök hétfőn este reichenhalli üdüléséből hazaérkezett.

— Áthelyezés. L' Huillier István, kassai gazdasági tanintézeti főkéntészt a magyaróvári gazdasági akadémiához helyezték át. Távozását mélyen fájlalja a kassai társadalom, melynek egyik igen kedves és rokonszenves tagja volt.

Ma szerdán, augusztus 16-án este 8 órakor az „OTTHON“-kávéházban
az Első Magyar Bpesti Női Zenekar
HANGVERSENYEZ.

— **Merénylet egy kassai ezredparancsnok ellen.** A kassai hadbíró-ság a legnagyobb titoktartás mellett szigorú vizsgálatot folytat egy kassai ezred legénysége ellen. A vizsgálat hétpecsétes katonai discrécio leple mögött történik s ez okból még a részleteket sem közölhetjük. Annyi kiszivárgott, hogy ezredgyakorlaton egy kassai ezredparancsnok hajszálon múlt, hogy éles lövés halottja nem lett. Az ezredből valaki rálőtt a parancsnokra, a golyó közvetlen a füle mögött sivitott el. A gyakorlatot azonnal lefújták s a vizsgálat megindult. A részleteket a vizsgálat befejezéseig nem akarták közölni a dologban érdeklődő munkatársunk előtt.

— **Kassa és a szegedi tüzoltó-kongresszus.** Nagy ünnepek közepette, az ország közvéleményének élénk figyelemmel kísérése mellett zajlott le a szegedi tüzoltó-kongresszus, amely a tüzrendészet ügyének sok érdekes és hasznos eszméjével foglalkozott. A kongresszuson a vidéki nagyobb városok mindannyian kiküldötték képviselő-jüket, sőt apró városok és nagyközségek tüzoltósága is részt vett az országos gyűlésen. Csak Kassa tüntetett elmaradásával. Sejtjük mely okból. Bizonyára szegény a Kassai Önkéntes Tüzoltó- és Mentő-Egyesület, budgetje nem bírja el a kiküldetés költségeit. De hát mire való a város áldozatkészsége? Ha a tanács annyi sok fölösleges kiadás számára tud alapot találni, kell, hogy a tüzrendészet fontos ügyét is kellő módon istápolja. Amit elmulasztott azon már ugy sem segíthet, a késő panasz azonban még se hiábavaló, mert ez is ékes dokumentuma annak a szerencsétlen kezű városi politikának, melyet a jelenlegi tanács szűk látókörrel folytat.

— **Egészségi állapotok Kassán.** A városi közigazgatási bizottság ülésén jelentette a főorvos, hogy a közegészségügyi állapotok nem kedvezők. A vörheny csökkent, de helyette a számarhurut lépett föl nagyobb mértékben. Bejelentett fertőző betegségek július hónapban: Roncsoló toroklob 4 esetben, 1 haláleset, vörheny 12 eset, 2 haláleset, számarhurut 32 eset, hasszögny (tifusz) 3 eset, bárányhimlő 5 eset, gyermekágyi láz 5. eset. Elve született az elmúlt hónapban: 56 leány. Törvényes 84, törvénytelen 28, halva és éretlen született 10. Meghalt: 35 fiu, 52 leány, 77 törvényes, 10 törvénytelen.

— **A királyi ügyészség jelentése.** Az elmúlt hónapban az ügyészség börtönében volt jogerősen ítélve 162 férfi és 10 nő, felebbviteli vizsgálat alatt 10 férfi, ítéletlen vizsgálat alatt 30 férfi, 8 nő. Elsőbíró-sági-lag el nem ítél foglyok, kiknek eddigi fog-sága a 3 hónapot túl nem haladja: Sztolyka József, Holub Lajos, Dohányos Mária, Úveges Károly.

Rabmunkák jövedelme 353 kor. 70 fill., ebből a kincstart illeti 9 kor. 30 fill., a dolgozó rabokat 344 kor. 40 fill.

Balázs Kaczera József nevű rab a javítóintézet külmunka területéről július 24-én megszökött.

— **Adóelengedés a gazdákknak.** Az abnormis időjárás felette sok kárt okozott a gazdálkodó közönségnek, különösen azoknak, akik tengerivel vetették be földjeiket. Azok a gazdák, akik vetéseikben kárt szenvedtek, adóelengedésben részesülnek, ha ebben az irányban idejekorán, még a héten megteszik a lépéseket. Debrecenben az adó-ügyi tanácsokkal egy bizottság megy ki a földekre a kárt konstatálni s az adóelengedésre jogosultak névsorát, ezen az alapon összeállítani. Jó volna, ha Kassán is idejekorán gondoskodnék a gazdaközönség arról, hogy amennyiben kárt esett a vetésében, ezen károk arányában adóelengedésben részesüljön. A bejelentés határideje azonban a héten lejár s így jó lesz sietnie annak, aki ebben a kedvezményben részesülni akar.

— **A városi adóhivatalba a múlt hóban** befolyt állami adó 11183 kor., köz-ségi pótdadó 17163 kor., hadmentességi adó 88 kor., külső adó és illetékek 2840 kor., kereskedelmi és iparkamarai illeték 143750 kor., utadó 167834 kor., országos beteg-ápolásra 726 korona.

— **A városi hatóságokhoz július hónapban beérkezett** 1937 ügydarab, ezek közül elintéztetett 943, elintézetlenül maradt 94 darab.

Rendőrkapitányi hivatalban maradt a múlt hóból hátralék 112 drb., beérkezett 1205 ügydarab. Elintéztetett 1193, maradt még elintézetlenül 124 drb.

— **Vendégek,** t. i. a város kosztján a fogdában hűsülők július hónapban 270-en voltak és pedig 173 férfi, 88 nő és 9 gyermek. Eltoloncoltatott 73 egyén, kötött utlevéllel hazautasított 12.

— **Megakadályozott amerikai kívándorlok.** A kassai rendőrség szorgalmas figyelemmel kísérése következtében júliusban 28 kívándorlót utasítottak haza, tőlük elvettek és a hatóságokhoz juttattak 4615'14 koronát.

— **Névmagyarosítás.** *Nebes* József, kassai illetőségű kereskedő vezetéknevét bel-ügyminiszteri engedéllyel „Nádai“-ra változtatta.

— **Férjének gyilkosa** Tegnap este az Ida-utca 12, sz. házában lakó Géza János, muzsikusként, aki kissé kapatos volt, leányát összeverte, majd pedig az ennek védelmére odajött nejét bántalmazta, haját tépte és drótruddal megverte. Az asszony futásban keresett menedéket, de férje utána futott és a kapubejártnál utólérve tovább verte. Ekkor az asszony a zsebkéssel, mely-lyel az inémt kenyeret vágott s így még a kezében volt, önvédelemből a férje felé szurt és azt lágýéka táján oly szerencsétlenül találta, hogy belét is keresztül szurta s mely sérülés életveszélyes. Géza Jánost a köz-kórházba szállították, hol dr. Ákos nyomban műtétet végzett rajta. A rendőrgyeletes tiszt a beteget kihallgatandó a kórházba sietett, de Géza annyira gyenge volt, hogy csak pár szót tudott mondani. Beismerte, hogy nejét bántalmazta, de azt mondta, hogy ezt azért tette, mert nem akart neki enni adni.

— **Muzeum Eperjesen.** A közeljövőben már teljesen elkészül a bártfai muzeum, melynek stilszerű berendezése Mihálik József kir. tanácsos, a kassai Muzeum tudós igazgatójának szakértelmét dicséri. Az eperjesi Széchenyi-kör legutóbbi közgyűlésén elhatározta, hogy a bártfai muzeum gondozását magára vállalja, egyúttal Berzeviczy Albert által kilátásba helyezett eperjesi muzeum létesítése ügyében széleskörű akciót indít.

— **Tűz a felvidéken.** Felső-Turcsék, turócmezei község néhány ház kivételével teljesen a tűz martaléka lett. Elpusztult a templom, a község háza a benne levő pénztárral együtt. Az egyik házban bennégett egy temetésre váró halott és egy kis gyermek is. Több száz család hajléktalanná lett. A tűzben — melyet állítólag egy vonat mozdonyának kipattanó szikrája okozott — igen sok szarvasmarha és behordott termés is elpusztult. A kár meghaladja a 700,000 koronát.

— **Teljes napfogyatkozás.** Augusztus 30-án teljes napfogyatkozás lesz, amely nálunk csak igen csekély mértékben lesz látható. Bizonyos földrészekben azonban, ahol a nap teljesen a hold mögé kerül, észlelhető a ritka tünemény. E helyen a nap körül olyan vizsgálódást lehet végezni, minőt más időben a nagy sugárzás miatt lehetetlen. A teljes napfogyatkozás zónája oly vidéken húzódik keresztül, melynek elérése nem igen nehéz.

— **A gölnicbányai állatorvos szerencsétlensége.** Alexai István gölnicbányai állatorvost a minap Prakfalván egy veszett kutya megmarta. A állatorvos a Pasteur intézetbe vettette fel magát.

— **Véres áldomás.** Véres verekedésnek volt színhelye augusztus 11-én Szkáros (A-Tornamégye) községe. Mint tudósítónk írja a Schwarcz testvérek Kerecsendről sarló arató munkásai f. hó 11-én befejezték az aratást és ennek öröme mindannyian be-tértek egy kis áldomásra az ottani kocsmába. Poharazás közben bejöttek a szkárosi legények; kiket a kerecsendiek megki-náltak egy kis búfelejtővel. Lassankint be-esteledett s a szkárosiak csak ezt várták, mert rendkívül bántotta őket az a dolog, hogy a Schwarcz testvérek az aratás munkálatából őket mellőzték. A szkárosiak egy adott jelre a lámpát eloltották s neki támadtak az aratóknak. Általános verekedés ke-letkezett. Működött a bicska és furkos, úgy hogy *Linter Sándor* arató gazdát 3 helyütt *oly veszélyesen összeszurkálták, hogy életbe-maradásához kevés a remény,* ugyancsak Gál Bénit és Kerekes János munkásokat a fejükön szurták meg a szkárosiak. A vizsgálatot Szopkó Róbert kir. járásbíró vezeti.

— **Tánmulatság Eperjesen.** Jól sikerült mulatságot rendezett tegnap az eperjesi katolikus Rákóczi-kör saját kerthelyi-ségében. A megjelent nagy közönség egé-szen megtöltötte a tágas helyiséget s a Kos-suth és Rákóczi nóták mellett vígan mulat-tak a reggeli óráig. A tiszta jövedelem meghaladja az 1000 koronát.

— **Lapdarugó-mérkőzés.** Tegnap tar-totta meg a K. J. S. E. és az E. T. V. E. a szünidei 4 ik football macsot, mely a kas-saiakra kellemetlenül végződött. Az ered-mény az első félidőben 6—1, a második félidőben 3—1, tehát összesen 9—2 goal az E. T. V. E. javára. A kassaiakat, kik a ho-mokos térhez vannak szokva, nagyban aka-dályozta a füves küzdőtér.

— **A koleramentes Kassa.** A kassai orvosok az egész város közegészségügyi ál-lapotait megvizsgálták, s azt találták, hogy a jelen körülmények között a város teljesen mentesítve van a kolera ellen. No-no, ne legyünk annyira elbizakodottak!

— **Jelentés a közkórház július havi állapotáról.** A közkórház igazgatója a köz-igazgatási bizottság ülésén jelentette, hogy június hóról maradt ápolás alatt 98 beteg, július hó folyamán fölvetetett 202, összesen 300. Gyógyulva távoztak 111, javulva 61, nem javulva 24, meghalt 12, összesen 208, maradt tehát ápolás alatt 92.

A kórház július havi bevétele 3301'05 korona, kiadása 2135'09 korona, maradék 2165'96 korona.

— **Az óvó- és tanköteles gyermekek összeírása befejeződött.** Van a városban ösz-szesen 8302 óvó- és tanköteles. Legtöbb esik az Erzsébetvárosra: 2125, a Ferencz-városra 1383, a II. negyedre 865. legkeve-sebb van a külterületeken: 269.

— **Idegen forgalom.** A városi száll-lókba a múlt hónapban megszállt 1410 idegen.

— **Az augusztus 20-i országos ver-seny.** Serényen folynak az előkészületek a Kassai Jogász Sport Egylet augusztus 20-i versenyére. Az egész ország sportköreiből érdeklődést keltett a verseny, de különösen a főiskolai hallgatók körében. Így a mű-egyetemi és tudományegyetemi hallgatók nagy számmal jelentették be érkezésüket. Ezek mellett azonban a többi fővárosi és vidéki sportegylet is leküldi képviselőit. A közönség körében is elesik az érdeklődés; a jegyek erősen fogynak. Ajánljuk a közön-ségnek, hogy minél előbb váltsák meg je-gyeiket, ha jó helyet akarnak biztosítani maguknak.

— **Gyümölcslopás.** Herdiczky János szőlőjében 6 javító-intézeti növendék nagy gyümölcslopást vitt véghez. Ez uton is figyel-meztetjük a javító-intézet igazgatóságát, tartsa vissza az ilyen kirándulásoktól a nö-vendekeket; egyben kérdjük a rendőrkapi-tányságot, mire valók azok a mezzei rend-őrök, kikre 17 koronát kell a tulajdonosok-nak — per Kopf — fizetni?!

KISHIRDETÉSEK.

Ezen rovatban minden szó egyszeri beiktatása 4 fillér, vastagabb betűkből 8 fillér. A kishirdetések előre fizetendők. Hirdetéseket felvesz a „NAPLÓ” kassai független napilap kiadóhivatala:

Kassa, Kossuth Lajos-utca 16. szám.

Akinek ismeretségi híján

házasújsra,
nevelőre,
üzletvezetőre,
könyvelőre,
segédre,
ispánra,
gazdatisztra,
kulcsárra,
vinczellérré,
kertészre,

kulesárnőre,
gazdasszonyra,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodaszolgára,
pénzbeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége

Aki eladni kíván

butort,
zongorát,
bort,
gyümölcsöt,
gabonát,

üzletet,
műhelyt,
lakást stb.,
vagy

Aki bérbeadni kíván

birtokot,
házat,
vadászterületet,

halászatot,
telket,
kocsit,
lovat.

Aki mindezeket vétel vagy bevétel céljából keresi.

Aki valamely állást betölteni kíván, legbiztosabban érte, ha a

„NAPLÓ”

kassai független napilap kishirdetési rovatát használja.

Már csak 8 napig

CIRCUS

Sidoli Cäsar

* * Kassán * *

az Erzsébet-téren.

200 személy. — 123 ló.

Legnagyobb és lelegegánsabb

TENT-CIRCUS

Csütörtök, aug. 17-én este 8 órakor

ELSŐ NAGY

hölgy-díszelőadás.

Ezen estén a legtöbb műsorszámot hölgyek fogják előadni. — Új gazdag műsor, mely 18 számot tartalmaz.

Uj! Itt először: Uj!
GRANDE REVUE-E
100 ló által. 100

Sidoli igazgató elismert egye Naponta új dül álló eredeti lóidomítása. ballet.

Helyárak: Pánolyülés 3 kor. 50 fill. Zártszék (számozott) 2 kor. 50 fill. 1. hely 1 kor. 60 fill. II. hely 1 kor. 20 fill. Karzat 60 fill. — Gyermek 10 éven alól, katonák őrmestertől lefelé 1. helyen 1 k., II. helyen 60 fill., karzaton 40 f. fizetnek.

Jegyek előre válthatók Lasz gallner Albert dohánykülönlegességi főüzletében Fő-utca 45.

Részletes műsor este a cirkuszban.

Buffet a cirkuszban.

Kiadó: Murányi József.

Vadászok figyelmébe!

Egy rövidszőrű ANGOL VIZSLA eladó.

Bővebbet Sötét-utca 1. szám alatt.

Tisztviselő kölcsönök!

6% kamat mellett nyújt törlesztéses kölcsönt 15—20 évi törlesztésre katonatiszteknek, állami, megyei s egyéb nyugdíjjogosultsággal bíró tisztviselőknek egy fővárosi előkelő pénzintézet

életbiztosítási kényszer és kezes nélkül

Felvilágosítást és utbaigazítást, minden előleges költség nélkül ad a felsőmagyarországi vezérképviselő:

Pártos Géza Kassa,
Deák Ferenc-utca 51. szám, I. emelet
Távbeszélő szám: 212.

A Mészáros-utca 6. szám alatt egy földszinti szalónlakás, 4 utcai szobával, hálófülkével, előszobával és konyhával november 1-től kiadó.

Ugyanott egy 2 utcai és 1 udvari szobából álló lakás szintén november 1-től adandó bérbe.

Különbejáratu butorozott szobát keres egy fiatalember a Kossuth Lajos-utcában vagy egyik mellék-utcájában. — Szíves ajánlatok ármegjelöléssel a fiókkiadóhivatalba: Breitner Mór urhoz Fő-utca 45. szám kéretnek.

A n. é. közönség szives figyelmébe.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására adni, hogy Fő-utca 13. sz. LEFKOVITS IREN cég alatt fennálló HIMZŐ ELŐNYOMDÁT megvettem és azt ugyanott saját nevem alatt fogom tovább vezetni.

Midőn ezt a n. é. közönség b. tudomására adom, bátorkodom szives figyelmüket raktáromon levő kész monogramok, előnyomtatott és megkezdett kézi munkák, valamint himző-selymek és pamutok, pecsétnyomok, ruggyanta-bélyegzők és látszerési cikkekre felhívni.

Helyi és vidéki megrendelések, valamint javítások pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

A n. é. közönség b. pártfogó-**Berkovics József** sát kérve, maradok tisztelettel vésnök, himző-nyomda és látszerési cikkek raktára

Alapított 1844. Alapított 1844.

KASSAI TAKARÉKPÉNZTÁR

a székesegyházzal szemben, saját házában.

Takarékbetétek könyvekre és folyó-számlára. Váltók és kisorsolt értékpapírok leszámítása, beszedése.

Kölcsönök váltóra, házra, földbirtokra, értékpapírokra, és folyó-számla alakjában.

— **Értékpapírok, okmányok, ékszer megőrzése.** —

Váltóüzletében értékpapírok, külföldi pénzek vétele és eladása tőzsdei árfolyam szerint.

Közbenjárás katonai házassági övadékok letételénél.

Külföldi és vidéki szelvények, chequek beváltása és beszedése.

Osztálysorsjegyek eladása.

Hitellevelek és pénzáttalás bármely külföldi városba csekély díj mellett.

Safe Deposit pénzszekrények.

Postai megbízások azonnal elintéztetnek és főlvilágosítások készséggel adatnak.

Goitein Kálmán KASSA, Szepsi-ut 36. szám.

Előkészít: Egyéves önkéntesi szolgálatra jogosító vizsgálatra, továbbá bármely középiskolai és érettségi, végül felvételi vizsgálatra a katonai alreál és kadétiskolák részére.

Szülők és gyámok figyelmébe!

Az iskola tudvalevőleg a gyermeknevelés nemes feladatát egymaga nem képes teljesíteni, mert a tanuló idejének túlnyomórészt iskolán kívül tölti és az az **5-6 órást, mit a gyermek az iskolában tölt, a céltudatos nevelésre elégtelen.** Az oly vidéken lakó tanuló tehát, hol iskola nincs, a szülői ház elhagyása által igen rossz helyzetbe kerül. A szállásadók, kik egy-két gyermeknek ellátást adnak, a gyermek fölött felügyeletet nem gyakorolhatnak, mert a legtöbb tanuló azt hiszi, hogy fölénye van azok fölött, kiket az ő apja fizet. Ez a körülmény okozza az ifjakknál oly gyakori romlottságot. E bajokon óhajtok segíteni, midőn az 1905-6. tanévre, egyelőre 12 növendék számára **INTERNÁTUST** nyitok. A növendékek állandóan tanárok felügyelete alatt állanak, kik a tanulók előmenetele iránt időről-időre az iskolákban is tudakozódnak. A növendékek kötelesek az előirt fegyelemhez ragaszkodni.

Az internátusi ellátásért az egész évre 1000 korona fizetendő é. p. a következő részletekben: szeptember, november, január és március hónapban 250—250 korona, míg beiratási díj fejében 20 korona előre fizetendő. Beiratkozható augusztus 25-ig.

Bővebb felvilágosítást nyújt:

Goitein Kálmán

igazgató.

Nyomatott VITÉZ A. ut. könyv-, kő- és műnyomdájában Kassán. 1905.